

Wie waakt, wint

Dorpsraad Wijk aan Zee

OPEN BRIEF

Wijk aan Zee, 1 maart 2021

Geachte heer Mol, Wanst, Berghuis en Idema,

U heeft afgelopen week werknemers en de omgeving opgeroepen openlijk steun te betuigen aan Tata Steel middels een petitie. Wie tekent, verklaart dat hij of zij trots is dat er staal gemaakt wordt in de IJmond. De onderliggende boodschap heeft u op uw website en in de media duidelijk gemaakt: het staalbedrijf moet blijven vanwege de werkgelegenheid. En omwonenden moeten ophouden kritiek te leveren.

Wat er niet bij gezegd is: de petitie blijkt eveneens een verkapte wervingscampagne voor de FNV. Je wordt als ondertekenaar geregistreerd als al dan niet FNV-er. En je kunt benaderd worden voor een lidmaatschap als je nog niet aangesloten was.

We begrijpen volkomen dat werknemers en de bond zich zorgen maken. Branchegeenoten van de degelijke soort (SSAB) hebben IJmuiden doorgelicht en niet waardig bevonden voor overname. Volgens de Zweden stonden de baten niet in verhouding tot de te maken kosten (investeringen in milieu en verduurzaming). Anders gezegd: de economische levensvatbaarheid van de vestiging is twijfelachtig in de ogen van mensen die het kunnen weten. Zoiets slaat in als een bom; dat begrijpen we. En te meer daar het bedrijf zelf zich naar buiten toe altijd als een kampioen heeft voorgesteld.

In uw toelichting op de petitie suggereert u evenwel dat de levensvatbaarheid van het staalbedrijf wordt ondermijnd door kritiek van omwonenden en de negatieve berichtgeving. Uw petitie is bedoeld als een 'tegengeluid'. Want het staalbedrijf zit volgens u daardoor nu onterecht in de verdachtenbank.

De Dorpsraad Wijk aan Zee hecht eraan u te laten weten dat zij niet tegen het staalbedrijf is. Zij propageert ook niet de sluiting. De Dorpsraad strijdt voor het welzijn van het dorp. Maar dit welzijn wordt ernstig geschaad door de permanente, ongezonde uitstoot vanaf het terrein van Tata Steel. Met een lekkende cokesfabriek als topscorer. Daar vragen wij de aandacht voor. Niets meer maar ook niets minder. Wij delen dit doel met andere belangengroepen waarmee wij contact hebben. Wij komen allemaal op voor de gezondheid van bewoners van de IJmond.

De klachten zijn niet van vandaag of gisteren. De Dorpsraad kaart de overlast (en de te ruime vergunningen) reeds decennialang aan. Omwonenden voerden dertig jaar geleden ook al acties tegen de uitstoot (denk aan de blokkade van het Hoogovensterrein in 1991 en een toen voorgenomen rechtszaak vanwege grafietuitstoot). De kennis over de schadelijkheid van de uitstoot is sindsdien toegenomen. En anno 2021 stellen wij als maatschappij ook hogere eisen aan onze gezondheid en ons milieu. Het bedrijf heeft vol ingezet op groei en niet (of nauwelijks) gereageerd op de zorgen in

de maatschappij.

De inspanningen van de Dorpsraad en steeds meer belangengroepen zijn groot en moeten dat ook zijn. De ervaring (doekfilter bijvoorbeeld) heeft ons geleerd dat het staalbedrijf alleen als het niet anders kan investeert in milieumaatregelen van kaliber. Ook de nog te installeren filter voor de pelletfabriek is er alleen gekomen vanwege een dreigende rechtszaak. Het staalbedrijf moest daarom een onderzoek doen dat het niet wilde. Versoepeling van de uitstoot was met de onderzoeksconclusies op tafel niet meer te verdedigen; de aanschaf van een filter werd daarmee onontkoombaar.

U pleit in uw toelichting voor een toekomstbestendige staalfabriek. U spreekt over 'vergroening'. Dat is een vaag begrip dat u verder niet uitwerkt. Wij merken op dat vergroening in ieder geval tijdens de laatste CAO-onderhandelingen geen enkele rol speelde. Omwonenden stelden toen de FNV voor om in de bonus en winstdeling voor de werknemers een stevige prikkel in te bouwen voor de milieuprestatie van het bedrijf. In de huidige regeling worden financiële prikkels gelinkt aan omzetvergroting en kostenbesparingen. Dat daarmee automatisch het milieu onder grotere druk komt te staan, vond de FNV toen haar zaak niet. Milieu en gezondheid waren slap gezeur. Mogelijk kijkt u daar nu anders tegenaan. Dat hopen wij natuurlijk.

We gaan er vanuit dat u met vergroening bedoelt dat het staalbedrijf **in de allereerste plaats** de ongezonde uitstoot drastisch vermindert. Dat is behalve in ons belang, ook belangrijk voor het behoud van de toekomstige werkgelegenheid. Had u – samen met de winstgerichte directie - de afgelopen decennia niet alleen gekozen voor potverteren en bovengemiddelde CAO-loonstijgingen dan had het bedrijf nu een milieubewuste partner kunnen zijn, aantrekkelijk voor bedrijven als SSAB. Dat had de werkgelegenheid toekomstbestendig gemaakt.

Wat de negatieve pers betreft: dat heeft alles te maken met de bedrijfsvoering van Tata Steel. Wie grafietregens veroorzaakt, ongezonde stof uitstoot, loost zonder vergunning, een lekkende cokesfabriek laat doorproduceren, afvalbergen laat liggen die eigenlijk geruimd hadden moeten worden, filters heeft die niet goed werken en (terechte) dwangsommen aanvecht tot aan de hoogste instantie, komt negatief in het nieuws. Dat is niet de omgeving aan te rekenen – die lijdt daaronder – maar het bedrijf zelf.

Als het bedrijf uit eigen initiatief de schadelijke uitstoot drastisch aanpakt, oogst het vanzelf een positieve pers. Dat is het beste 'tegengeluid'. Met eigen initiatief bedoelen we: pro-actief, zonder de stok achter de deur van een proces of een overheidsmaatregel. En met een drastische aanpak bedoelen we niet achterstallig onderhoud. We doen hierbij graag een eerste suggestie: sluiting van kofa2 op korte termijn. U zegt in een begeleidend schrijven van de petitie uw verantwoordelijkheid met betrekking tot vergroening te willen nemen. Welnu, wij roepen u op om uw directie aan te spreken op sluiting op korte termijn van deze meest kwalijke vervuiler op het Tata-terrein.

Pro-actief sturen op drastisch minder uitstoot, is een breuk met het huidige beleid. Daarvoor zou de FNV zich als moderne vakbond kunnen inzetten. Als u werkelijk van het bedrijf in IJmuiden een

Dorpsraad

Wie waakt, wint

toekomstbestendig staalbedrijf wilt maken, moet deze cultuuromslag zelfs uw speerpunt worden. U wilt toch niet werken in een fabriek die mensen ziek maakt en hun leven bekort?

De Dorpsraad ondersteunt het streven om van Tata Steel een schoon en duurzaam bedrijf te maken dat de toekomst met vertrouwen tegemoet kan zien. Schoon en duurzaam, want werkgelegenheid is belangrijk maar niet tegen elke prijs. In dat andere geval is er weinig om trots op te zijn.

Vera van Waardenburg

Namens de Dorpsraad Wijk aan Zee